

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА
МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного
університету

Випуск 35

Заснований в 1996 році

Рівне — 2006

ББК 74,20

0 - 59

УДК: 37: 371; 372: 373: 374: 376: 378: 37S

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць.

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 35. — Рівне: РДГУ, 2006. — 196 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем дидактики вищої освіти, історії педагогіки, теорії і методики виховання та розвитку учнівської молоді в закладах освіти.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, учителів, практичних працівників освіти, керівників загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Хом'як Іван Миколайович - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович - кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний секретар) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович - доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент АПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Воробйов Анатолій Миколайович - кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович - доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Левківський Михайло Васильович - доктор педагогічних наук, професор (Житомирський державний педагогічний університет ім. Івана Франка);

Лисенко Неля Василівна - доктор педагогічних наук, професор (Прикарпатський державний педагогічний університет ім. В. Стефаника);

Лісова Світлана Валеріївна - доктор педагогічних наук, професор (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Малафіїк Іван Васильович - кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Мітюров Борис Никифорович - доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович - доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павлютенков Євген Михайлович - доктор педагогічних наук, професор (Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти);

Пальчевський Степан Сергійович - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Пасічник Ігор Демидович - доктор психологічних наук, професор (Національний університет "Острозька Академія");

Поніманська Тамара Іллівна - кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Савчин Мирослав Васильович - доктор психологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний інститут ім. Івана Франка);

Терешук Григорій Васильович - доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України (Тернопільський державний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка);

Тищук Віталій Іванович - кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Затверджено Вченою Радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №4 від 24.11.2006 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додаток до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 - 03/8).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 - - 7281 — 08 — 6.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2006

ЗМІСТ

Постоловєкнй Р.М. Передмова	3
Частина I. Інноваційні технології реалізації навчального процесу у вищих навчальних закладах	4
<i>Артемчук Г.І., Спіцин Є.С.</i> Деякі проблеми реалізації кредитно-модульної системи організації навчального процесу в університеті	4
<i>Берет В.Є.</i> Педагогічна практика - невід'ємна складова підготовки майбутнього керівника освітнього закладу	7
<i>Бричок Б.П.</i> Модернізація освітнього процесу на основі концентрованого підходу	15
<i>Вихрущ В.О., Решетуха Л.Г.</i> До проблеми контрольної діяльності у педагогічному вищому навчальному закладі	18
<i>Ємельянова Д.В.</i> До питання організації самостійної роботи студентів в умовах кредитно-модульного навчання	20
<i>Янцур М. С.</i> Підготовка майбутніх вчителів до професійної орієнтації учнів у кредитно-модульній системі організації навчального процесу	23
<i>Мамчич О.Б.</i> Педагогічна інноватика використання модульної системи у вищій школі	29
<i>Петрітенко Л.О.</i> Диференціація підготовки майбутніх вчителів-початківців до інноваційної діяльності	33
<i>Шевців З.М.</i> Соціально-педагогічна діяльність як навчальний предмет	35
<i>Яциук І.П.</i> Особливості особистісно-орієнтованої професійної підготовки майбутнього вчителя	38
<i>Машикіна Л.А.</i> Методологічні засади впровадження інноваційних технологій у вищих навчальних закладах	42
<i>Баркасі В.В.</i> Використання можливостей новітніх інформаційних технологій навчання для підвищення рівня інформаційної культури майбутніх вчителів іноземних мов	47
<i>Варич О. С., Сингаїєський Д. В.</i> Розвиток технічного мислення майбутніх вчителів трудового навчання з використанням новітніх інформаційних технологій	51
<i>Кочубей А. В.</i> Формування трудової культури майбутніх інженерів у вищому навчальному закладі засобами народознавства	55
<i>Бойчук Ю.Д., Марциновський В.П., Зуб. О.В., Калініна О.В.</i> Сучасні педагогічні технології при викладанні курсу „Основи екології” у вищому педагогічному навчальному закладі	59
<i>Джажан Т.В.</i> Рефлексія професійного становлення соціальних педагогів як інноваційна технологія реалізації навчального процесу	65
<i>Комар Т.В.</i> Деякі проблеми професійного становлення студентів гуманітарно-педагогічного факультету	67
<i>Крилоєць М.Г.</i> Інноваційні технології фахової підготовки майбутніх учителів географії	70
<i>Тепла О.Н.</i> Формування від повідальності у процесі фахової підготовки студентів аграрних вищих навчальних закладів	72
<i>Шконенко І. С.</i> До питання компетентнішого підходу до навчання у вищій школі	74
<i>Перець О.М.</i> Сутність професійної компетентності майбутнього вчителя початкових класів	80
<i>Павленко О.В.</i> Шляхи фасилітації процесу інтеракції в системі „Здорова дитина - дитина з особливими потребами”	83
<i>Січков В.В., Сіглова Е.О.</i> До питання про структуру та функції методико-математичної підготовки вчителів початкових класів в умовах кредитно модульної системи організації навчального процесу	85
<i>Суржук Т.Б.</i> Пошук ефективних способів керівництва навчальним процесом індивідуально-диференційованого спрямування	88
<i>Яременко О.О.</i> Технології проблемного навчання на уроках іноземної мови для студентів педагогічних вузів	92
<i>Временко М.В., Грабовська Т.О.</i> Формування тендерної компетенції студентів: когнітивний аспект	95
<i>Бричок С.Б.</i> Інтерактивна лекція у викладанні курсу „Історія педагогіки”	99

students focusing on how their individual differences of psychological maturity level affect mastering reading.

Key words: individualization, differentiation, individually- differentiated instruction, groups, productivity, ability to learn, special readiness level.

Одержано редакцією 26.10.2006.

УДК: 371. 13

О. О. ЯРЕМЕНКО

ТЕХНОЛОГІЇ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВУЗІВ

Резюме. Стаття присвячена введенню в навчальний процес інноваційних технологій, а саме розгляду особливостей проблемного підходу при вивченні іноземної (англійської) мови студентами спецкурсів (з поглибленим вивченням іноземної мови) педагогічних ВНЗ, що дає принципову можливість підвищувати рівень пізнавальної активності та самостійності студентів.

Ключові слоти: педагогічні технології, технології проблемного навчання, програмоване навчання, становлення пізнавальної самостійності студентів

Перехід до європейської моделі навчання в нашій країні важливий етап, що припускає активний пошук шляхів підвищення його ефективності через синтез засобів традиційних для нашої педагогіки і нових методів навчання, що пропонуються сучасністю. У контексті сучасної проблеми модернізації освіти постає цілий ряд методологічних вимог щодо діяльності як студента, так і викладача. Перед учителями і викладачами стоїть завдання: організувати процес навчання так, щоб у період навчання не тільки дати студентам потрібний обсяг знань, але і прищепити їм уміння перетворювати їх для надбання нових знань. Також для викладача стає важливим гуманістична спрямованість педагогічного процесу, його спрямованість на студента, створення умов для успішної соціалізації молодої людини. А для студента вже недостатньо статичних знань про предмети і явища об'єктивної дійсності; йому необхідно мати навички визначення функціональних відносин і зв'язків між предметами і явищами, що забезпечують формування творчого мислення молодої людини, здатної вирішувати будь-які задачі. Цим обґрунтовується стрімка тенденція до зближення психології навчання і психології мислення [6].

Крім того, все зростаючий з кінця минулого століття в усьому світі інтерес до "нетрадиційного" навчання актуалізував багато зарубіжних методів та теорій, серед яких впливову роль займає конструктивістська пізнавальна парадигма (К.Бруннер, Ж.Піаже, Дж.Дьюї), що характеризується ставленням до навчальної діяльності як до активного процесу конструювання (а не отримання) знань.

Нові можливості ознайомлення з зарубіжними джерелами та науковими концепціями відкрили безліч інноваційних ідей, прийомів, технологій, які розвиваються в руслі конструктивізму. Більшість з прийомів та технологій вже увійшли до Концепції загальної середньої освіти 2000 року, стали елементами стратегічних напрямів реформування української освіти і підлягають широкому впровадженню. Назвемо деякі прийоми, втілення яких залежить від високої і сучасної за змістом і формою професійної підготовки вчителя: це й ціннісні категорії особистісно орієнтованої педагогічної системи; й тенденція до зменшення обсягу готової інформації на користь набуття особистого досвіду творчої діяльності; й інтерактивні методи навчання, які формують навички соціального спілкування; й технології навчальної співпраці, що розвивають уміння колективної роботи із збереженням індивідуальної відповідальності; й використання принципу проблемності, у моделюванні реальних подій для прийняття (спираючись на власний досвід) самостійного рішення.

В нашій роботі ми хочемо розглянути більш детально саме проблемне навчання як дидактичний метод, що спонукає як студентів, так і викладачів до перебудови освітнього процесу на конструктивістській основі. Вчені та методисти, які розглядали проблемне (та модульно-проблемне) навчання (І. Бабін [1], П. Третяков [5], М. Махмутов [4]) переконливо доводять, що застосування подібної форми організації навчання " створює суттєві переваги і дозволяє більш ефективно вирішувати завдання підвищення продуктивності навчальних занять" [2].

Проблемне навчання поступово входить в практику шкіл та вищих навчальних закладів і характеризується тим, що знаходиться в центрі уваги суміжних наук. Практичне і теоретичне освоєння цієї технології навчання відкриває, до того ж, шлях до більш успішного розв'язання складних дидактичних проблем, в першу чергу, пов'язаних з становленням пізнавальної самостійності студентів.

Для введення та застосування проблемного навчання необхідно враховувати певні умови, а саме:

- 1) обов'язкове нарощення нових знань на ті, що вже існують;
- 2) неузгодженість між засвоєним матеріалом та новим, що є стимулом для подальшої роботи ;
- 3) напруженість навчання, що включає відповідність певному рівню і достатність інформації, що підлягає засвоєнню на основі принципу проблемності;
- 4) характер навчального предмета, що обумовлює прийоми і способи роботи;
- 5) етапність у навчанні;
- 6) загальний рівень розвитку студентів;
- 7) рівень психолого-педагогічної і професійної підготовки вчителя.

Перелічені умови дають змогу викладачу спрямовувати розвивальну взаємодію і процеси

психосоціального зростання кожного студента.

Багаторічна практика зарубіжних методистів і педагогів, експериментальна робота з впровадження елементів проблемного навчання на Україні показали, що на уроках з математики, фізики, хімії, біології поставити і вирішити проблему більш природно і тому простіше. Результативно також проблемне навчання при вивченні історії, суспільствознавства, літератури та інших предметів гуманітарного циклу.

Інша справа - вивчення іноземної мови. Мова в даному випадку є не тільки предметом вивчення, але одночасно й інструментом вивчення і знаряддям мислення. Тому вирішувати проблеми на уроках іноземної мови, стимулювати мислення на ньому можна тільки на базі достатнього лексичного запасу студентів і вже наявних у них навичок лінгвістичного аналізу іноземною мовою. Усе це і обмежує використання проблемного навчання на парах з іноземної мови і залишає можливість лише для використання елементів такого навчання.

Розглядаючи та аналізуючи проблеми методики навчання іноземних мов ми можемо сказати, що традиційно процес навчання іноземної мови зводиться до вироблення навичок. На основі досліджень доведено, що вирішальна роль у виробленні таких навичок належить не повторенню, а саме розумінню. Отже дуже доречним буде застосування проблемного навчання, яке характеризується високим розумовим напруженням. Але застосування цього методу повинно мати свої власні особливості. Тому, стосовно іноземної мови, як навчального предмету, умови, зазначені вище можуть бути конкретизовані й доповнені наступними вимогами:

- а) тільки міцні (що перетворилися в уміння, чи навички) знання можуть бути фундаментом для використання методу проблемності,
- б) невисока напруженість навчання, що створюється на уроці введенням лише деяких елементів проблемного навчання,
- в) організація матеріалу за модульною системою (тобто чітка систематизація його введення),
- г) врахування особливостей рідної і іноземної мов (порівняльної типології їх),
- д) зближення з програмуванням,
- е) просунутий етап навчання.

Елементи проблемного навчання можуть застосовуватися на різних рівнях. Однак на старших курсах є, звичайно, більше можливостей для створення високої розумової напруженості і самостійного пошуку в надбанні знань, а особливо сприятливі умови створені в групах з поглибленим вивченням іноземної мови. Відомо, що проблемне навчання базується на створенні проблемних ситуацій, проблем, що містять посилені для студентів пошукові задачі, вирішити які можна в основному двома шляхами:

- 1) *переослисленням наявних знань;*
- 2) *самостійним надбанням "відсутніх знань" у певній ланці пошукової задачі.*

Викладач у даному випадку повинен визначити шлях, яким має піти студент, тобто відрегулювати напруженість навчальної роботи, визначити місце використання елементів проблемного навчання і можливі труднощі для студентів. Від нього потрібно знання не тільки навчального матеріалу, але і можливостей своїх студентів. Якщо, наприклад, матеріал, запропонований у проблемному плані, виявиться складним чи пошук буде організований недостатньо чітко, студент може не знайти шляху до одержання знань. Адже мислення студентів переборює труднощі тільки в тому випадку, якщо до цього є стимул. Стимул же в навчанні - це інтерес, мотив, через які виникла необхідність вирішити дану задачу [3].

Для викладача при освоєнні прийомів проблемного навчання важкими є саме постановка пошукової пізнавальної задачі й уміння ставити такі питання, що відрізняються від питань традиційного методу бесіди.

У бесіді питання спрямовані на асоціації, що вимагають відтворення певних, відомих фактів і їхніх зв'язків. Наприклад, на питання "Що таке прийменник?" або "Що таке чисельник?" викладач одержує конкретні й однозначні відповіді. Питання ж пошукової задачі повинні бути сформульовані таким чином, щоб студенти в пошуках відповіді на нього могли зробити кілька розумових дій [3]. Наприклад, на питання "На основі яких ознак і властивостей ми виділяємо слова в окремі частини мови?" студент повинен згадати і відтворити два-три визначення частин мови, виділити в них загальне, уточнити і перевірити на прикладах правильність висновку і лише після цього сформулювати висновок і дати відповідь. Причому відповідь у кожного студента буде своя в силу різного рівня знань, володіння іноземною мовою і здатності кожного студента до аналізу і синтезу.

Які ж аспекти мови можна порекомендувати вводити, застосовуючи принцип проблемності?

По-перше, граматичні явища, подібні в англійській та рідній (українська) мовах, можуть лягти в основу *проблемного навчання на основі порівняння загального, зрозумілого*. Наприклад, вивчення, частин мови, членів речень, взаємовідносин підрядних і головних речень у складі складнопідрядних речень, безсполучникових складносурядних речень. При цьому широко можна застосовувати висновки за аналогією.

Явища англійської мови, що відсутні в рідній мові студентів, можуть стати основою для введення елементів проблемності методом співставлення. Наприклад, українські дієслова у формі минулого часу змінюються за числом, а в однині за родами, англійські дієслова в минулому неозначеному (простому) взагалі не змінюються ані за особою, ані за числами, ані за родами. Студенти фактично вже познайомилися з дієсловами у формі минулого часу ще в школі, на початковому етапі навчання. Тому елементи проблемності можна вводити вже на I курсі при повторенні/вивченні минулого часу дієслова. Наприклад, ліворуч у таблиці записані англійські речення. Студентам пропонується зробити їхній переклад на рідну мову і записати речення праворуч.

*Mother came.
Father came.*

*Мама прийшла.
Тато прийшов.*

*Summer came.
My sisters came*

*Літо прийшло.
Сестри прийшли.*

Проблемне завдання в цьому випадку може бути таким: зіставте дієслова лівого і правого стовпчиків і вирішите, на яке правило складена таблиця. В результаті зіставлення українських і англійських дієслів минулого часу студенти дійдуть такого висновку: українські дієслова в минулому часі змінюються за родами, тому присудок, виражений дієсловом минулого часу, узгоджується з підметом не тільки за числом, але й за родом. Отриманий проблемним шляхом теоретичний матеріал може бути закріплений традиційно: читанням відповідного параграфу підручника, повторенням висновку, підкріпленого новими прикладами. Проблемне навчання також продуктивне при оволодінні орфографічними і пунктуаційними правилами, що мають письмове, так би мовити, матеріальне вираження. Тут можна рекомендувати наступні завдання: записати слова в два-три стовпчики, заповнити другу половину таблиці, розподілити за певною ознакою слова і т.ін.

Вивчення граматичних явищ, характерних для обох мов, але не тотожних (морфемний склад слова, інфінітив, види дієслова й ін.), викликає найбільші труднощі при вивченні, тому для проблемного навчання ці теми не підходять. Такі складні явища вивчаються в традиційному плані.

Дуже дієвий методичний прийом - розробка таблиць-інструкцій; таблиць-програм і застосування їх на уроках англійської мови. При вивченні, наприклад, підрядних речень дається типова опорна таблиця-інструкція (яку ми використовуємо при вивченні курсу "Синтаксичний аналіз речення"). В перший раз викладач працює за нею разом із групою.

Запам'ятайте порядок розбору речень:

1. Прочитати речення.
 2. Визначити його за складом (складносурядне чи складнопідрядне).
 3. Указати головне і підрядне речення.
 4. Знайти в головному те слово, до якого відноситься підрядне.
 5. Визначити, яким членом речення є дане слово.
 6. Поставити від нього питання до підрядного.
 7. Відповісти, який другорядний член речення (обставина, означення, додаток тощо) відповідає на таке питання.
 8. Визначити, до якого типу можна віднести підрядне речення.
- Зробити висновок, сформулювати правило, уточнити наступне:*
- а) що позначає цей вид підрядного?
 - б) на які питання відповідає?
 - в) до якого слова головного речення (чи в цілому до всього речення) відноситься?
 - г) як (якими сполучниками) приєднується до головного речення?
- Загальний висновок на парі: розповісти, про що довідалися.*

Цілком зрозуміло, що при роботі за такої структурою, з різними типами підрядних речень у студентів формується послідовність аналізу, а потім і модель мислення.

Надалі треба намагатись, щоб студенти (вже без таблиці) самостійно могли вирішити таке проблемне завдання: проаналізуйте речення і скажіть, чи можна визначити вид підрядного за сполучником чи сполучниковим словом? Дається речення:

The garden, where I liked to spend my free time, is in blossom again.

Завдання ускладнюється: доведіть, що це складнопідрядне речення з підрядним (яким саме?).

І нарешті, розумова модель знову перевіряється контрольним завданням: сформулюйте, на основі яких ознак і властивостей можна визначити вид підрядного речення.

Це вже фінал роботи з конструювання розумової моделі і її перевірки на правильність. Студенти при такому навчанні самостійно здобувають знання, виробляючи навички серйозного лінгвістичного аналізу та зв'язного усного мовлення.

Якщо викладач пропонує елемент проблемності у формі співставлення (наприклад, при вивченні трьох ступенів порівняння прикметників), студенти повинні довести, чому, на основі яких ознак слова відносяться в один з трьох стовпчиків. Студенти в цьому випадку мають порівняти, зіставити формальні показники прикметників (у даному випадку флексії, артиклі, слова), а потім побудувати доказ, з огляду на існуючі групи прикметників. Наприклад: розподілити слова в **три** стовпчики (даються слова на всі три ступені порівняння) Потрібно пояснити, на підставі чого це зроблено. Відповідь може бути приблизно такою: це прикметники, які можна розподілити за групами утворення ступенів порівняння і за ступенями. Зачитується приклад на той чи інший варіант роботи.

У випадках, які були згадані вище студенти могли оперувати наявними в запасі знаннями, тобто в них була точка опори. Але можна створити й інший варіант проблемності: *самостійне знаходження нових знань*

Наприклад, є чотири речення:

1. *The sun has set, but it is still light.*
2. *If you wish, I will help you.*
3. *I gave him the book so that he might study at home.*
4. *We have received your telegram as well as your letter of the 20th of May.*

Викладач пропонує в кожному прикладі підкреслити сполучники, у підручнику знайти нгга

якому розкривається роль сполучників та їхньої правопис. Прочитати цей параграф і відповісти на кілька питань: визначити, до якої групи відносяться сполучники; чи можна замінити ці сполучники іншими? Зробити висновок. Це завдання може викликати труднощі, але отримуючи результат студенти відчують, що вони самостійно знайшли рішення складного питання [7].

Взагалі, таблиці-інструкції, таблиці-програми наближають, певною мірою, проблемне навчання до програмованого, сприяють розвитку і формуванню логічного мислення студентів, систематизуючи дії з мовою та спрямовуючи в кожному випадку динаміку їхнього розумового процесу певним шляхом, моделюючи їхній хід міркувань. Але розробка таких інструкцій-програм потребує від викладача уміння передбачати результат [3].

Наприкінці необхідно все ж таки відзначити, що не слід применшувати значення й традиційних методів. Щоб студент навчився мислити іноземною мовою, йому потрібно запам'ятати необхідну кількість іноземних слів, засвоїти поняття граматики іноземної мови, що може бути досягнуто тільки на основі пояснювально-ілюстративного навчання. Таким чином, зусилля методистів, викладачів і вчителів повинні бути спрямовані на пошуки найоптимальнішого співвідношення традиційного і проблемного навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабін І.І. Модульна організація процесу навчання в загальноосвітній середній школі: Автореф. ... дис.канд.пед.наук: 13.00.01. - Харків, 1997. - 16с.
2. Бондар С.Л., Момот Л.Л. Липова Л.А., Головка М.І. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті: Навчальний посібник / За заг.ред. С.П.Бондар - Рівне: «Тетіс»,2003р. - 200 с.
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник. - К., 1997. - 376 с..
4. Махмутов М.І. Проблемное обучение. - М., 1975
5. Третьяков П.И., Сенновский И.Б. Технология модульного обучения в школе: Практико-ориентированная монография / Под ред. П.И. Третьякова - М.; Новая школа, 1997. - 352 с.
6. Трубочова С.Е. Особливості застосування методів самостійного набуття знань. // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. Матеріали Всеукр.наук.-практ. конференції-Київ.: ІЗМН, 1998-С.217-221
7. Цвяк Л.В. Психологічні процеси та властивості в структурі вивчення іноземної мови. // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. Матеріали Всеукр.наук.-практ. конференції - Київ.: ІЗМН, 1998 - С.226-228

Яременка КА. Технологии проблемного обучения на уроках иностранного языка для студентов педагогических вузов

Резюме. Статья посвящена введению в процесс обучения инновационных технологий, а именно рассмотрению особенностей проблемного подхода при изучении иностранного языка (английский) студентами спецкурсов (с углубленным изучением иностранного языка) педагогических вузов, что дает принципиальную возможность повысить уровень познавательной активности и самостоятельности студентов.

Ключевые слова: педагогические технологии, технологии проблемного обучения, становление познавательной самостоятельности студентов

Yaremenko O.O. The technologies of problem-centered learning at the lessons of foreign language for pedagogical institute students

Summary. The article is devoted to the implementation of innovative technologies in the process of studying. The peculiarities of ESL problem-centered learning for the students of pedagogical institutes and colleges are considered. This technology gives possibility to improve the level of studying activity and students' learning independence.

Key words: pedagogical technologies, technologies of problem-centered learning, development of learning independence of students

Одержано редакцією 15.10.2006.